

Grupo ndi mídida pesial pa káne erhó

ARTÍKULO 30

ARTÍKULO 22
 Sikhá ndi méjo be etshék sáteh ndi út'os úbó' ínhí'n í'e ndi rinhí úbó' énthe', ndi úri íngwer me man'í nt'aki rinhí ndi éwe, ké nt'a mán'ih úbó' país ndi kíndi sí'oh, úr'ur ndi úbe mó'os etsó' rakhésk ki rahrók.

ARTÍKULO 32
 Waná'í kángaínch'ergún se mánírgun se frúrgun ki éza'rgún rinhí túkharín kín' úbó' ugán kábe' ndi í'ergún, rinhí túkharín katíúza'n nínchi'nín ki kánenkha nábi' ndi upán rini rukhe ''rbun.

ARTÍKULO 35

ARTÍKULO 34
 Sahár k'ásingwéh kángaínch'er súpírm'e, sútárm'e ki sú'frm'e, ki úr'ur etsó' kan'í rátho' pa sí'ahn káne ma'í sí'fh.

ARTÍKULO 37

ARTÍKULO 36
 Rinhí túkarín tshá rarhógun pa sí'ahn k'ásingwéh sutshágun ki ír'nikán.

Ndi nt'a kángaínch'e se mání me íru etsó' sí'ah me ''e súp'o, etsó' sí'ah sup'e 'h, sí'ah súrhus, sí'ah súk'ah súneh ki sí'ah súp'e 'n í'e ndi súgú etsó'. Sikhá ndi katái'íhn ki úr'ur rinhí kímبا' sukásbumm'e, rinhí túkhrín rakhésgun pa nambih rinhín ír'i piwá rúrehbún ki etsó' rarhérugun bahírin ra'áhrin.

ARTÍKULO 39

ARTÍKULO 38
 Waná'í kángaínch'ergún se mánírgun se frúrgun sahár úr'u súngwe' gunm'e súndáro si'ínmee ki sahár sándi úri súngwerínm'e í'e ndi rinhí úbó' énthe'.

Sikhá ké ndi úrir íngwer ínkha' kín'úk, sikhá man'í nt'a pahá sutshák, kíweh me ''e síngó ki nehé sihé, rinhí súkhar rahrók ki ráthe'k pa únhiénthe' rá'as, ki í'e be márhe iwá sangwe' h.

ARTÍKULO 40

ARTÍKULO 30
 Sikhá man'í nt'a ekhúguun ki úr'ur ekhásgun rinhí túkharín nt'a lisinsíáu ragésgun. Ná'í nambih rinhín ndi égi' etsó' kímبا' rakhásb ki sahár úr'u sukhásgunm'e kábe' ndi málré'r úr'u ekhás.

¿Ungwíh rinhí ndi égi' kí'i mahá'ta' ích'ahn?

DIF ndi út'e Múnísípio mó'os it'ahn'e ké í'e kí'i

RED KÚRIHI MÓ'OS NDI RINHÍ MAHÁ'TA' ÚTS'AHN
 email: difusoresnacionales@dif.gob.mx

Rinhí égi' pa wáná'í kánga ch'i mánír, kánga ch'i írúr, kánga kat'ír ki kánga mánír ém'uhr

Richhír kombensión ndi kángaínch'er úp'ih rinhí égi' nánt'a tratado internasional író' ki "úr'u rinhí ni wá be emóhrb". Kí'i wa tígi be ma etsó' ndi ku'ó úbó' Kúrihi waná'í úrigún rinhí ndi kombensión égis kímبا' rakásbun ki man'í ndi émá káne kumplíré'e.

Kombensión 54 artíkulo úkhar ki ígó' be égis kángar ndi 18 sápha ékhar náki wá ma kímبا' ekhásb, ígó' be émá ndi kángar ma rinhí ékhar nangá', íri'r naká, man'í rinhí ndi kurí egí'b rámhá ki úrir urárápi man'í nt'a íri'r ratshá.

Kombensión kí'i tipá' rinhí prínsípíó úkhar: káne etsó' sí'ah úri suhár, kángaínch'er etsó' sí'ah ére' sit'í, káne rinhí úkhar kín' úbó' éweh, káne rinhí úkhar urá úre'rb, íri' káne nán-gweh ki káne man'í partisipáre'e.

NÁ'Í RINHÍ NDI ÉGI' NI I'ÁHN ÍGÓ'. NDI ARTÍKULO TÁKU'N GRUPO ÉWE, KI ÍGÓ' WA BE MAHÁR WÁNÁ'Í ÚRIR KI ÚR'UR ÚRHÁ' GÁRHÁN PA KÁNGAÍNCH'ER GARHÓR.

Grupo ndi Prínsípíó ki Médida General

ARTÍKULO 2

Wáná'í kángaínch'ergún se mánírgun me frúrgun rinhí túkharín, ígó' ná'í rinhí ndi kombensión níhi éteh égits. Si'ahnme ké ndi káne mó'os, si'ahnme sikhá káne mání, káne íru me káne íngwi'ts, si'ahnme kábi'e káne kikhé ki kánenkha urúza' káne érí, si'ahnme sikhá káne úrehn úkhar me pame, si'ahnme man'í ndi káne ukhe ''r me káne ndi unhfénthe' má'íhr. Kábe' ndi ikágún í'ergún úr'ur etsó' rakhésgun pa kúmba' rakhásgun.

ARTÍKULO 1

Káneme ndi únka 18 sápha súkharm'e, se mání me frú, ír'o're kángaínch'e.

ARTÍKULO 3

Úr'u ndi múnísípíó tángwín, úr'u ndi estado tangwín ki úr'u nde'ndi Kúrihi ná'í tangwín, ígó' tñ'uh'r' etsó' kán'í rátho' pa ígó' rinhí ndi égi' ki kombensión níhi eteh égits kímba' rakhásb ki múki' be né'e kábe' ndi rinhí égits.

ARTÍKULO 4

Úr'u ndi múnísípíó tángwín, úr'u ndi estado tangwín ki úr'u nde'ndi Kúrihi ná'í tangwín, ígó' tñ'uh'r' etsó' kán'í rátho' pa ígó' rinhí ndi égi' ki kombensión níhi eteh égits kímba' rakhásb ki múki' be né'e kábe' ndi rinhí égits.

ARTÍKULO 6

Wáná'í kángaínch'ergún rinhí túkharín kín' úbó' ugán se mánírgun se frúrgun ki úr'u ére'r etsó' ni múki' be úrhá' rárhán ki úk'uh ráta'b rakhésgun pa frí'r nikán.

ARTÍKULO 12

Rinhí túkharín runí rámabun ki í'e ndi málré'r káne rinhí ép'o, káne uráéts'hni'b me man'í ndi ígó' er'i káne ratshá, etsó kib'e runí rar'ógun.

ARTÍKULO 41

Sikhá ndi ku'óubó'n Kúrihi rinhí itan é'r'egi' únka ki ndi kombensión ndi éteh égits, ígó' rinhí ére'r wa kib'e etsó' káne rahró ki káne rakhés.

ARTÍKULO 42

Rinhí ndi égi' ki ndi kombensión níhi éteh egits rinhí túkharín rapán ígó' ki ndi úr'ur etsó' ígó' rinhí máhá'ta' ráts'ahn pa be ná'íraphá, kánga ch'i frúr, kánga ch'i mánír, kánga kat'ír, mánír ém'uhr ki waná'í maré'r, ki ndi í'e be kí'i rinhí ita' nándeh ki man'í ndi émhá káne í'e ratshá.

Grupo ndi rinhí egi' kábi'e ndi káne é'i nángweh ki kábe' ndi káne rinhí uríewa

ARTÍKULO 7

Ndi káne íwe, rinhí túkharín náhú' ráp'ogún, rák'ihsgún ki nt'a ku'óubó'ndi rúkhárin, rinhí túkharín nánán ki tátán rapárin ki rahrógun.

ARTÍKULO 16

Waná'í úrir etsó' kúmba' rakhás-gun kábe' ndi iká l'egún ki kábe' ndi iká ugán, etsó' músořin ki tátárin kímba' rakhásb, ku'ósín kibí'e kímba' rakhásb ki etsó' si'áh káne pahá saphá súmhá, me si'áh káne ních'oh súrhe'rb.

ARTÍKULO 17

Rinhí túkharín man'í información ndi ni i'áhn richhí sím'ér wa rapán, richhí periódiko wa, up'e 'hn wa, tele wa ki interné wa kibí'e, kí'i pa káne rarú kábi'e ugán, man'íéku' éwe ndi ké nagawá úbó' me mán'igo' kít'a úrir etshá.

Grupo ndi káne uníénthe 'má'as ki káne íri'r éweh

ARTÍKULO 24

Waná'í kángainch'ergún se mánírgun se frúrgun rinhí túkharín kúri sizé'n ráhá'n, nátsan íri' rar'égún ki ráthe'rgún í'e ndi tísirín. Úr'ur ére'r etsó' rinhí rámháb pa si'áhn káne pahá sut'í ki káne ndisimá ráthe'.

ARTÍKULO 13

Waná'í kángainch'ergún se mánírgun se frúrgun rinhí túkharín man'í imformación rúta'n, etsó' rinhí rapán ki rá'on, ki runín kibí'e mahá'ta' rúts'ahn'ín, purmhé' ki etsó' kít'a mán'ih úrir kímba' rakásbun.

ARTÍKULO 15

Rinhí túkharín niwúsín ki kít'a mán'ih kángar se frúr me mánír katárúgin man'í nt'a úrhán rutshán, purmhé' kít'ab úrir si'áh pahá sutshábun ki kímba' rakásbun.

